

Bruxelles, 1.6.2016.
COM(2016) 357 final

Normizacijski paket

KOMUNIKACIJA KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU, VIJEĆU I EUROPSKOM GOSPODARSKOM I SOCIJALNOM ODBORU

Godišnji program rada Unije za europsku normizaciju za 2017.

{SWD(2016) 185 final}

1. UVOD

Europske norme pokazale su se kao važan instrument europske politike. Norme su instrumenti politike kojima se poboljšava funkcioniranje jedinstvenog tržišta uklanjanjem tehničkih prepreka koje nastaju zbog međusobno neusklađenih nacionalnih normi. S pomoću normi osigurava se interoperabilnost mreža i sustava, visoka razina zaštite potrošača i okoliša te se podupiru i potiču inovacije. Norme su korisne potrošačima, poduzećima i društvu u cjelini jer doprinose rastu i konkurentnosti gospodarstva EU-a.

Poticanjem razvoja europskih normi za robe i usluge u strateški prioritetnim područjima kojima se šire tržišta Komisija želi ostvariti konkurentsku prednost za europska poduzeća, osobito za mala i srednja poduzeća.

Objavljivanje **godišnjeg programa rada Unije za europsku normizaciju (AUWP)** obveza je prema Uredbi (EU) br. 1025/2012 (dalje u tekstu: Uredba), a svrha mu je utvrditi strateške prioritete za europsku normizaciju uz pridržavanje političkih ciljeva koje je Komisija postavila u svojim planovima.

Kako bi se ubrzala europska normizacija, AUWP za 2017. dio je sveobuhvatnog paketa za normizaciju koji sadržava komunikaciju Komisije „Europske norme za 21. stoljeće”, radni dokument službi Komisije o normizaciji usluga, Komunikaciju o izvješću na temelju članka 24. i izvješće o provedbi Uredbe. U AUWP-u posebna se pozornost pridaje komunikaciji o prioritetima normizacije IKT-a donesenoj 19. travnja 2016. AUWP je donesen uzimajući u obzir i rasprave u okviru zajedničke inicijative o normizaciji koju je pokrenula Komisija nakon donošenja strategije jedinstvenog tržišta¹.

Njime se podržava djelovanje u svim prioritetnim područjima Komisije koja se odnose na povezano jedinstveno digitalno tržište, otpornu energetska uniju s naprednom klimatskom politikom, snažnije i pravednije unutarnje tržište s jačim industrijskim temeljima.

Sadašnji AUWP nadopunjuje aktivnosti navedene u AUWP-u za 2016.², posebno u pogledu uključivosti u smislu Uredbe.

Smjernice navedene u programu rada ne utječu na proračun izvan onoga što je već predviđeno u okviru financijskih perspektiva za 2017. godinu.

2. STRATEŠKI PRIORITETI EUROPSKE NORMIZACIJE

2.1. Normizacija IKT-a

U komunikaciji Komisije o prioritetima normizacije IKT-a za jedinstveno digitalno tržište³ navodi se popis prioritetnih sastavnica jedinstvenog digitalnog tržišta u kojima je poboljšana normizacija IKT-a najpotrebnija⁴: **komunikacije pete generacije (5G), računalstvo u oblaku, internet stvari (IoT), tehnologije velikih podataka i kibernetička sigurnost**. To su ključne tehnološke sastavnice na kojima će se temeljiti područja kao što su e-zdravstvo, povezana i automatizirana vozila, pametna energija, napredna proizvodnja ili pametni gradovi. Komisija u ovoj fazi ne predviđa upućivanje zahtjeva za normizaciju europskim organizacijama za

¹ COM(2015) 550 final, COM(2015) 202 final

² COM(2015) 686

³ COM(2016) 176

⁴ COM(2015) 192

normizaciju (ESO-i), ali će zatražiti njihovo sudjelovanje u nizu pripremnih aktivnosti usmjerenih na mapiranje i izradu odgovarajućih normi.

U pogledu **računalstva u oblaku** Komisija će od ESO-a zatražiti da ažuriraju mapiranje normi za računalstvo u oblaku i smjernice za krajnje korisnike (posebno MSP-ove i javni sektor), u suradnji s međunarodnim organizacijama za razvoj normi, davateljima usluga računalstva u oblaku i krajnjim korisnicima, do sredine 2017.

U pogledu **interneta stvari (IoT)**, Komisija će poticati interoperabilno okruženje za internet stvari u suradnji s ESO-ima i međunarodnim organizacijama za razvoj normi. Komisija će zatim procijeniti jesu li potrebni dodatni koraci kako bi se riješile utvrđene manjkavosti interoperabilnosti te će, ako bude nužno, razmotriti korištenje pravnih mjera kako bi preporučila prikladne norme.

U pogledu kibernetičke sigurnosti Komisija će učiniti sljedeće:

- pozvat će ESO-e da do kraja 2016. izrade praktične smjernice kojima će se obuhvatiti IoT, 5G, računalstvo u oblaku, veliki podaci i pametne tvornice,
- pozvat će ESO-e da do kraja 2018. razviju norme kojima se podupiru globalna interoperabilnost i nesmetana pouzdana autentifikacija među objektima, uređajima, fizičkim i pravnim osobama na temelju usporedivih modela povjerenja,
- tijekom sljedeće tri godine podupirat će rad ESO-a na razvoju smjernica za upravljanje kibernetičko-sigurnosnim rizicima, namijenjenih organizacijama i utemeljenih na normama, te odgovarajućih smjernica za reviziju za nadležna ili regulatorna tijela zadužena za nadzor.

Komisija će surađivati s ESO-ima kako bi se osiguralo da se u njihovim strategijama i planovima djelovanja uzimaju u obzir novi zahtjevi koji proizlaze iz digitalizacije sektora kao što su vozila, energetika, e-zdravstvo i napredna proizvodnja.

2.2. Normizacija usluga

Kao što je najavljeno u strategiji jedinstvenog tržišta⁵, Komisija je donijela dokument o normizaciji usluga kao radni dokument službi priložen komunikaciji „Europske norme za 21. stoljeće”. U tom se dokumentu navodi što je obuhvaćeno normama za usluge, objašnjavaju se posebnosti tih normi te njihove koristi i izazovi. Radi promicanja brže izrade i primjene europskih normi te rješavanja nacionalnih prepreka u skladu s postojećim pravnim okvirom, pogotovo s Direktivom o uslugama, Komisija predlaže kombinirani pristup kojim bi se obuhvatilo sljedeće:

- ubrzanje izrade europskih normi za usluge na temelju okvira za praćenje nacionalnih i drugih normi za usluge te potreba tržišta, utvrđivanje mogućih područja za razvoj europskih normi, određivanje prioriteta u skladu s prioritetima EU-a i poticanje njihova razvoja,
- poboljšano uzajamno priznavanje i smanjenje povezanih nacionalnih prepreka, a prvi korak bio bi ciljani pregled postojećih pravila i praksi u izdavanju odobrenja za norme i certifikata u odabranom području te procjena istovjetnosti zahtjeva i

---

⁵ COM(2015) 550

- učinkovitije informiranje pružatelja usluga, uključujući bolju dostupnost informacija o normama i povezanim zahtjevima preko jedinstvenog digitalnog pristupnika.

Na temelju prethodno navedenog Komisija poduzima sljedeće:

- proučit će postoje li među nacionalnim normama za usluge područja proturječja ili udvostručavanja te gdje su moguće praznine u politikama u pogledu deset Komisijinih prioriteta, podnositi će godišnja izvješća u okviru izvješća Europskom parlamentu i Vijeću o EU-ovoj politici normizacije, na temelju toga odlučiti će hoće li izdavati naloge ili preporučiti da Europski odbor za normizaciju (CEN) izradi norme ili normizacijske dokumente,
- dogovoriti će se do kraja 2016. s europskim i nacionalnim stručnjacima za utvrđivanje normi i ostalim dionicima o kriterijima za određivanje prioriteta u normizaciji usluga,
- tijekom 2017. pokrenut će ciljanu reviziju kako bi se prikupile informacije o postojećim pravilima i praksama u izdavanju odobrenja za norme i certifikata, kao i procjenjivanje istovjetnosti zahtjeva kako bi se potakle najbolje prakse, uklonile prepreke i prihvatile razmjerne procjene istovjetnosti,
- preporučuje da CEN i. dovrši svoj rad na mapiranju međunarodnih, europskih i nacionalnih normi za usluge do kraja 2016. i da te podatke kontinuirano ažurira, ii. jednom godišnje objavi popis područja mogućih proturječja ili udvostručavanja među nacionalnim normama za usluge, odnosno, gdje su moguće praznine koje bi se mogle popuniti europskim normama za usluge te iii. utvrdi postoje li područja u kojima je razvoj usporen zbog nedostatka povezanih normi za proizvode i usluge,
- preporučuje da nacionalna tijela za normizaciju prilikom odlučivanja o donošenju nacionalne norme za usluge uzmu u obzir europsku dimenziju i razmotre ne bi li bilo bolje umjesto nacionalne izraditi europsku normu za usluge
- preporučuje državama članicama da kod uvođenja ili izmjena zakonodavstva o uvjetima pristupa tržištu u uslužnim sektorima razmotre upotrebu europskih normi za usluge.

Predloženim mjerama nadopunjuju se ostale aktivnosti povezane s uslugama i normizacijom predviđene u strategiji jedinstvenog tržišta i zajedničkoj inicijativi o normizaciji. Te se aktivnosti provode u okviru postojećih struktura i postupaka europskog normizacijskog sustava u postojećim forumima i skupinama.

Provedba predloženog okvira započinje 2016., nakon donošenja normizacijskog paketa Komisije. Komisija će tijekom 2017. pojačati napore i donijeti praktična rješenja za ubrzani razvoj i intenzivniju uporabu europskih normi za usluge, za podizanje svijesti te uklanjanje prepreka s kojima se susreću europski pružatelji usluga.

2.3. Strateški prioritetna područja u pogledu zahtjeva ESO-ima za normizaciju za 2017.

Komisija je utvrdila strateške prioritete europske normizacije u područjima navedenima u nastavku u kojima namjerava europskim organizacijama za

normizaciju uputiti zahtjev da razviju norme i normizacijske dokumente. Ta su područja izravno povezana sa sljedećim prioritetima Komisije: povezano jedinstveno digitalno tržište, otporna energetska unija s naprednom klimatskom politikom, snažnije i pravednije unutarnje tržište s jačim industrijskim temeljima.

U povezanom jedinstvenom digitalnom tržištu predloženim se mjerama nastoje poboljšati e-vještine i upotreba digitalnih tehnologija:

- razvoj i početak provedbe sveobuhvatnog europskog okvira za struke u području IKT-a kojim će se definirati kompetencije potrebne za rad u području IKT-a te jedinstvenom terminologijom opisati kompetencije, vještine i razine znanja na način razumljiv diljem Europe,
- poboljšanje i olakšavanje postupaka prijave predviđenih pravnim aktima Unije i država članica za brodove koji dolaze u luke i/ili odlaze iz luka država članica radi smanjenja administrativnih opterećenja za brodare,
- olakšavanje protoka i upotrebe informacija, kao i pristupa informacijama povezanima s prometom kako bi se poboljšala učinkovitost i smanjili troškovi prometnih djelatnosti.

U pogledu otporne energetske unije s naprednom klimatskom politikom, predloženim se mjerama nastoje kombinirati naše infrastrukture, diversificirati naši izvori energije, smanjiti potrošnja energije i poticati klimatski prihvatljive tehnologije:

- omogućivanje usklađivanja postupka izdavanja odobrenja i industrijskih normi za nuklearne infrastrukture u EU-u tijekom cijelog uporabnog vijeka (izgradnja, rad, stavljanje izvan pogona, gospodarenje otpadom) radi izgradnje zajedničkog okvira za energetska politiku i ostvarenja koristi od ekonomije obujma i
- osiguranje interoperabilnosti među mrežama radi povećanja količine obnovljive energije u kombinaciji izvora kako bi se povećao kapacitet postojeće infrastrukture da prihvati energiju iz zelenih izvora a da se pritom ne povećaju troškovi za korisnike.

Kao podršku snažnijem i pravednijem unutarnjem tržištu s jačim industrijskim temeljima Komisija predlaže mjere kojima se povećavaju zahtjevi u pogledu sigurnosti i interoperabilnosti potrebni radi uspostave unutarnjeg tržišta proizvoda i održavanja vrlo uspješne industrijske baze u Europi:

- u sektoru građevnih proizvoda sljedeće inicijative omogućit će prihvaćanje poboljšanja iz drugih sektora, prilagođavanje postojećih i proizvodnju novih inovativnih proizvoda kako bi se ispunili suvremeni zahtjevi u pogledu sigurnosti i kvalitete:
  1. metode za procjenu reguliranih opasnih tvari i emisije zračenja moraju se završiti, a nove metode procjenjivanja moraju se postupno uvoditi u norme za građevne proizvode,
  2. građevni proizvodi u dodiru s vodom namijenjenom za ljudsku potrošnju,
  3. inovativni proizvodi i procjena bitnih svojstava i učinkovitosti građevnih proizvoda,
- metode za procjenu rizika tvari koje nisu službeno uvedene u popise, a povezane su s plastičnim materijalima i predmetima koji dolaze u dodir s hranom. Cilj je ažuriranje postojećih normi uzimajući u obzir nove opasnosti,
- biorazgradivost plastične ambalaže i ambalažnog otpada čime će se poticati recikliranje,

- u području željeznica sljedećim će se inicijativama poboljšavati međusobna povezanost i interoperabilnost nacionalnih željezničkih mreža:
  1. unutarnja pasivna sigurnost kojom se podupire interoperabilnost željezničkog sustava i na taj način pooštravaju sigurnosni zahtjevi za putovanja vlakom na europskoj razini;
  2. pojednostavnjenje metodologije za izračun slobodnog prolaska oduzimača struje (mehanički kinematički profil oduzimača struje) radi lakše procjene prihvaćanja glava oduzimača struje u kontaktnoj mreži; nastavak rada na interoperabilnosti željezničkog sustava: razvoj normi za gradsku željeznicu,
- nakon nekoliko nesreća i nezgoda zaključeno je da se u normama trebaju definirati sljedeći proizvodi i postupci: proizvodi za pružanje meteoroloških podataka pilotima uključujući aplikacije u pilotskoj kabini koje su utemeljene na različitim izvorima, *Runway Overrun Awareness Alerting Systems*, *Onboard Weight and Balance Systems*,
- održive kemikalije proizvedene od sekundarnih sirovina, čime će se smanjiti troškovi i ovisnost Europske unije o sirovinama i
- poticanje konkurentnosti i učinkovitosti sektora obrane i sigurnosti kako bi se ostvarili dobici od ekonomije razmjera i pružila potpora jačanju Europe kao globalnog čimbenika.

3. MEĐUNARODNA SURADNJA

Komisija poziva ESO-e da i dalje zajednički promiču međunarodne i europske norme u onim regijama svijeta u kojima europska industrija može imati koristi od intenzivnije pomoći u normizaciji i lakšeg pristupa tržištu.

Europske norme uvelike proizlaze izravno iz međunarodne normizacije.

Radi boljeg prihvaćanja europskih inicijativa na međunarodnoj razini predstavnici europskog normizacijskog sustava trebaju imati jedinstvene stavove u odgovarajućim tijelima.

Komisija pregovora o TTIP-u (transatlantsko partnerstvo za trgovinu i ulaganja) sa SAD-om; normizacija je pritom važna tema razgovora zbog dva različita sustava, ali bi se njome mogle ostvariti velike prednosti ako se postigne obostrano koristan sporazum.

Komisija je uspješno završila pregovore o sveobuhvatnom gospodarskom i trgovinskom sporazumu s Kanadom, a pregovori s Japanom su u tijeku. U svim tim trgovinskim sporazumima normizacija je ključna jer kada je riječ o zaprekama između spomenutih strana tehničke prepreke trgovini važnije su od jednostavnih carinskih pitanja.

Komisija će i dalje održavati postojeće dijaloge s trećim zemljama, provoditi aktivnosti transparentnosti i jačanja svijesti (upućeni stručnjak za europsku normizaciju u Indiji (SESEI), upućeni stručnjak za europsku normizaciju u Kini (SESEC) ili platforma Kine i Europe za informiranje o normizaciji (CESIP)) za koje je nužna podrška ESO-a (vidjeti godišnja bespovratna sredstva za operativne troškove).

Suradnja s Kinom u vezi s normizacijom ima dvostruki cilj. Očekuje se da će promicanjem europskog regulatornog modela (za stavljanje proizvoda na tržište), uz potporu normi, pristup tržištu dugoročno postati lakši. Bilateralno tehničko

usklađivanje na razini normi predstavlja dodatni način stvaranja ravnopravnijih uvjeta, što će biti korisno i domaćim i europskim poduzećima. Prema podacima europsko-kineske radne skupine za normizaciju, Kina je preuzela otprilike 90 europskih normi, što predstavlja konkurentsku prednost za europska poduzeća. Slični su ciljevi postavljeni u radu s Indijom.

Komisija, koja već tehnički pridonosi međunarodnom radu na normizaciji, očekuje da će biti više uključena u europsku i međunarodnu normizaciju i da će ostvariti puni potencijal svojeg postojećeg službenog statusa promatrača kako bi poboljšala provedbu svoje obveze davanja prednosti međunarodnim normama.

4. OBZOR 2020. – ISTRAŽIVANJE I INOVACIJE

Razvoj i provedba istraživačkih i inovacijskih planova, uključujući normizacijom, ključni su za konkurentnost EU-a. Programom Obzor 2020. pružit će se jaka potpora tržišnom prihvaćanju inovacija, posebno podržavanju normizacije istraživanjem i uklapanjem znanosti u norme. Normizacija je temeljni kanal za usvajanje rezultata istraživanja na tržištu i širenje inovacija, uključujući rezultate istraživanja iz dijela programa Obzor 2020. koji se odnosi na Euratom.

Programom Obzor 2020. pružit će se potpora poboljšanju učinkovitosti sustava normizacije promicanjem otvorenih normi i platformi i dosljedne primjene normi i njihove upotrebe na tržištu.

ESO-i trebaju na tehničkoj razini poticati i olakšavati odgovarajuću zastupljenost u normizacijskim aktivnostima pravnih subjekata koji sudjeluju u projektu povezanom s tim područjem i koji se financira sredstvima Unije u okviru višegodišnjeg okvirnog programa za aktivnosti u području istraživanja, inovacija i tehnološkog razvoja. ESO-i trebaju izvijestiti Komisiju o provedbi te aktivnosti od 2013. do 2016.

5. SLJEDEĆI CIKLUS

Kako bi unaprijedila dokaznu bazu u pogledu godišnjeg ciklusa upravljanja politikom EU-a o normizaciji, Komisija će nakon rasprava u okviru zajedničke inicijative o normizaciji poduzeti dvije sljedeće mjere:

- pokretanje studije za analizu gospodarskog i društvenog učinka normizacije

Opći je stav da norme imaju ključnu i ponekad nevidljivu ulogu u poticanju gospodarskog rasta jer se njihovom upotrebom pridonosi jačanju produktivnosti, konkurentnosti i inovacija te dobrobiti društva. Stoga će Komisija, u skladu s pozivom Vijeća⁶ i sa zajedničkom inicijativom o normizaciji, u skoroj budućnosti pokrenuti studiju kojom će se istražiti utjecaji normi na gospodarstvo i društvo u cjelini. U studiji će se uzeti u obzir postojeće nacionalne studije⁷ te različiti modeli koji se trenutačno upotrebljavaju za financiranje normizacije.

⁶ Vijeće za konkurentnost 2. ožujka 2015. „POZIVA Komisiju da dovrši Neovisni pregled i analizira utjecaj normizacije na gospodarstvo, uzimajući u obzir interese svih strana.”

⁷ British Standards Institution (2015.), *Gospodarski doprinos normi gospodarstvu Ujedinjene Kraljevine*; AFNOR (2016.): *Gospodarski učinak standardizacije*; AFNOR (2009.): *Gospodarski učinak standardizacije – tehnološke promjene, norme i dugoročni rast u Francuskoj*; DIN (2000.): *Gospodarske koristi normizacije, 3 sveska. Berlin: Beuth. (Ažurirano 2011.)*; DTI (2005.): *Empirijska ekonomija normizacije, DTI ECONOMICS PAPER NO.12. London*

- uspostava argumentiranog međuinstitucijskog dijaloga

Od 2017. nadalje, u svakom godišnjem ciklusu, prije donošenja AUWP-a svake godine u srpnju Komisija podnosi Europskom parlamentu i Vijeću jedinstveno izvješće o provedbi politike EU-a o normizaciji. Na temelju tog izvješća Komisija predlaže međuinstitucijski dijalog s Europskim parlamentom i Vijećem u proljeće.

Među ostalim, izvješćem će se obuhvatiti sljedeće informacije:

- napredak provedbe djelovanja predviđenih u AUWP-ovima, uključujući razvoj europskih normi za usluge,
- napredak provedbe djelovanja predviđenih u komunikaciji o prioritetima normizacije IKT-a za jedinstveno digitalno tržište,
- trenutačno stanje u pogledu zahtjeva za normizaciju upućenih ESO-ima,
- broj normi koje su donesene i evidentirane u programu rada ESO-a,
- doprinos organizacija iz Priloga III. (SBS⁸, ANEC⁹, ECOS¹⁰ i ETUC¹¹ koje predstavljaju mala i srednja poduzeća, potrošače, ekološke interese u normizaciji te zaposlene) postupcima izrade normi (uključivost);
- financijski doprinos EU-a ESO-ima u skladu s Uredbom.

Izvješće i dijalog koji uslijedi poslužiti će kao informacije o politikama za sljedeći godišnji program rada Unije za europsku normizaciju.

---

⁸ Norme za mala poduzeća, <http://sbs-sme.eu/>

⁹ Glas europskih potrošača pri normizaciji, <http://www.anec.eu/anec.asp>

¹⁰ Europska ekološka građanska organizacija za normizaciju <http://ecostandard.org/>

¹¹ Europska konfederacija sindikata, <http://www.etuc.org/>